

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

Члан 1.

У Закону о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 111/09) у члану 1, члану 8. тачка 17) и члану 104. став 1. тачка 4) после речи: „управљање” реч: „у” брише се.

Члан 2.

У члану 10. тачка 3) после речи: „прати и”, додају се речи: „преко Републичког штаба за ванредне ситуације”.

После тачке 6) додаје се тачка 6а), која гласи:

„6а) усваја годишњи план рада и годишњи извештај о раду Републичког штаба за ванредне ситуације;”.

Члан 3.

У члану 11. став 2. после тачке 4) додаје се тачка 4а), која гласи:

„4а) обезбеђује и пружа стручну, техничку и административну подршку неопходну за функционисање и рад Републичког штаба за ванредне ситуације;”.

После тачке 12) додаје се тачка 12а), која гласи:

„12а) даје сагласност на планове заштите и спасавања и процену угрожености и потврђује усаглашеност планова заштите и спасавања јединица локалне самоуправе и аутономних покрајина са Националним планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије;”.

Члан 4.

У члану 13. после тачке 5) додаје се тачка 5а), која гласи:

„5а) учествују у изради Предлога дугорочног плана развоја система заштите и спасавања;”

Тачка 6. мења се и гласи:

„6) израђују и спроводе сопствене планове заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, осим Министарства одбране;”.

Члан 5.

У члану 14. став 1. тачка 4) мења се и гласи:

„4) образује покрајински штаб за ванредне ситуације (у даљем тексту: Покрајински штаб);”.

После тачке 4) додаје се тачка 4а), која гласи:

„4а) усваја годишњи план рада и годишњи извештај о раду Покрајинског штаба;”

У ставу 2. после речи: „покрајинским штабом” речи: „за ванредне ситуације” бришу се.

Члан 6.

У члану 20. став 1. реч: „телекомуникационих” замењује се речима: „електронских комуникационих мрежа”.

У ставу 5. речи: „става 1.” замењују се речима: „ст. 1- 4. овог члана”.

Члан 7.

У члану 30. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Ванредна ситуација се укида престанком опасности, односно престанком потребе за спровођењем мера заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа.”

Члан 8.

У члану 32. став 2. после речи: „покрајинског штаба” речи: „за ванредне ситуације” бришу се.

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Одлуку о укидању ванредне ситуације, на предлог надлежног штаба за ванредне ситуације, доноси орган који је донео одлуку о проглашењу ванредне ситуације.”

Члан 9.

У члану 33. став 1. тачка 2) и члану 40. после речи: „покрајински штаб”, у одговарајућем падежу, речи: „за ванредне ситуације” бришу се.

Члан 10.

У члану 34. после тачке 2) додаје се тачка 2а), која гласи:

„2а) руководи и координира спровођење мера и задатака обнове, реконструкције и рехабилитације, узимајући у обзир потребе одрживог развоја и смањења угрожености и ризика од будућих ванредних ситуација;”.

У тачки 4) после речи: „организацију” додаје се реч: „система”.

У тачки 6) после речи: „мерама” додају се речи: „за смањење ризика од катастрофа”.

После тачке 8) додаје се тачка 8а), која гласи:

„8а) наређује приправност - спремност за ванредне ситуације;”.

После тачке 9) додају се тач. 9а) и 9б), које гласе:

„9а) израђује предлог годишњег плана рада и годишњи извештај о раду;

9б) спроводи годишњи план рада;”.

Члан 11.

У члану 35. тачка 2) мења се и гласи:

„2) именује повереника цивилне заштите и заменика повереника цивилне заштите у насељеним местима;”

После тачке 3) додаје се тачка 3а), која гласи:

„3а) подноси скупштини општине, односно скупштини града на усвајање предлог годишњег плана рада и годишњи извештај о раду;”.

После става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Градски штаб за ванредне ситуације, поред послова из става 1. овог члана:

1) координира акцијама и операцијама заштите и спасавања на подручју града;

2) наређује штабовима за ванредне ситуације градских општина предузимање мера и активности на заштити и спасавању.”

Члан 12.

У члану 36. тачка 2) мења се и гласи:

„2) подноси Републичком штабу за ванредне ситуације на усвајање предлог годишњег плана рада и годишњи извештај о раду;”.

У тачки 3) реч: „републичким” замењује се речју: „специјализованим”.

Члан 13.

У члану 37. став 1. после тачке 3) додаје се тачка 3а), која гласи:

„3а) подноси извршном органу аутономне покрајине на усвајање предлог годишњег плана рада и годишњи извештај о раду;”.

Члан 14.

Члан 38. мења се и гласи:

„Републички штаб за ванредне ситуације, поред послова из члана 34. овог закона, обавља и следеће послове:

1) координира рад свих субјеката система заштите и спасавања по питањима организације, планирања, припреме и спровођења мера и активности у вези са превенцијом и смањењем ризика од катастрофа и заштитом и спасавањем, укључујући размену информација, знања и технологија;

2) наређује штабовима за ванредне ситуације предузимање мера и активности на заштити и спасавању;

3) разматра и даје мишљење на Нацрт националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама;

4) координира спровођење активности и мера предвиђених Националном стратегијом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама;

5) извештава Владу о спровођењу активности и мера предвиђених Националном стратегијом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије;

6) разматра и даје мишљење на Предлог дугорочног плана развоја система заштите и спасавања;

7) прати и координира спровођење мера предвиђених Дугорочним планом развоја система заштите и спасавања;

8) извештава Владу о спровођењу активности и мера предвиђених Дугорочним планом развоја система заштите и спасавања;

9) разматра и даје мишљење на Предлог процене угрожености Републике Србије од елементарних непогода и других несрећа;

10) разматра и даје мишљење на Предлог националног плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије;

11) прати и координира спровођење активности и мера предвиђених Националним планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије;

12) извештава Владу о спровођењу активности и мера предвиђених Националним планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије;

13) наређује ангажовање и употребу снага и средстава заштите и спасавања са територије неугрожених јединица локалне самоуправе на подручје других јединица локалне самоуправе;

14) преузима, преко окружних штабова за ванредне ситуације, непосредно координирано ангажовање снага и средстава у ванредним ситуацијама, када је истовремено угрожен већи број јединица локалне самоуправе на територији управног округа;

15) предлаже Влади доношење одлуке о тражењу, прихватању, односно пружању помоћи суседним и другим државама;

16) подноси Влади на усвајање предлог годишњег плана рада и годишњи извештај о раду;

17) усваја годишње планове рада и годишње извештаје о раду окружних штабова за ванредне ситуације;

18) предлаже Влади општу мобилизацију јединица и других снага цивилне заштите;

19) ангажује, по потреби, овлашћена и оспособљена правна лица.”.

Члан 15.

У члану 42. став 4. речи: „начелник надлежне” замењују се речима: „представник подручне организационе јединице надлежне”.

Члан 16.

После члана 49. додаје се члан 49а који гласи:

„Члан 49а

План заштите и спасавања и Процену угрожености израђују лица са лиценцом за процену ризика.

Лиценцу из става 1. овог члана издаје Министарство лицу које има:

- 1) најмање високу стручну спрему,
- 2) положен стручни испит из области процене ризика.

Средства остварена од наплаћених трошкова за полагање стручног испита и издавања лиценце приходи су буџета Републике Србије.

Изузетно од услова прописаних ст. 1. и 2. овог члана, овлашћена и оспособљена правна лица могу самостално израђивати сопствени План заштите и спасавања и Процену угрожености.

Министарства, други органи и посебне организације Републике Србије своје планове заштите и спасавања и процене угрожености израђују у сарадњи са надлежном службом.

Министарство води евиденције о издатим лиценцама из става 1. овог члана.

Лица која учествују у изради Плана заштите и спасавања и Процене угрожености имају обавезу чувања као службене тајне података који су на основу закона или општег акта означени одговарајућим степеном тајности.

Министар прописује програм, начин и трошкове полагања стручног испита и изглед и поступак издавања лиценце из става 2. овог члана.”

Члан 17.

Члан 50. брише се.

Члан 18.

У члану 61. став 2. речи: „надлежне службе” замењују се речима: „Јавног предузећа за склоништа”.

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Послове из става 2. овог члана Јавно предузеће за склоништа обавља као поверене послове.”

Члан 19.

У члану 64. став 1. речи: „надлежне службе” замењују се речима: „Јавног предузећа за склоништа”.

После става 7. додају се ст. 8. и 9. који гласе:

„Послове из става 1. овог члана Јавно предузеће за склоништа обавља као поверене послове.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана пријема решења.”

Члан 20.

У члану 65. став 3. број: „65” замењује се бројем: „64.”

Члан 21.

У члану 113. став 2. реч: „менаџера”, замењује се речју: „повереника”.

Члан 22.

У члану 120. став 2. речи: „Обука и оспособљавање”, замењују се речима: „Основна обука и оспособљавање”.

После става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Виши нивои обуке снага за заштиту и спасавање обављају се, као поверени послови, у хуманитарном центру.

Хуманитарни центар из става 3. овог члана је правно лице које се оснива у складу са Споразумом између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области хуманитарног реаговања у ванредним ситуацијама, спречавања елементарних непогода и техногених хаварија и

уклањања њихових последица („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 10/10) и послуже у складу с прописима којима се уређују јавне службе.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 5. после речи: „спасавање” додају се речи: „и у хуманитарном центру”.

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 23.

У члану 139. став 1. реч: „менаџерима” замењује се речју: „повереницима”, а реч: „менаџера” замењује се речју: „повереника”.

У ставу 2. после речи: „надлежне службе” додају се запета и речи: „заштите од пожара”.

Члан 24.

У члану 144. став 1. после тачке 10) додаје се тачка 10а), која гласи:

„10а) не уплати накнаду у висини 2% од укупне вредности грађевинског дела објекта (члан 64. став 2)”.

Члан 25.

У члану 145. став 1. после тачке 5) додаје се тачка 5а), која гласи:

„5а) не уплати накнаду у висини 2% од укупне вредности грађевинског дела објекта (члан 64. став 2).”

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 4) и 17) Устава Републике Србије, којима је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује безбедност њених грађана и да уређује и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 111/09) усвојен је 29. децембра 2009. године, а почео је да се примењује по истеку шест месеци од ступања на снагу. Одложена примена Закона предвиђена је како би се у том временском периоду припремили одговарајући подзаконски акти потребни за његову примену, као и због тога да би се сви субјекти система заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, од органа државне управе до привредних субјеката и грађана, упознали са садржином првог закона у Републици Србији који свеобухватно регулише област управљања ванредним ситуацијама, с обзиром на многе обавезе које се овим субјектима утврђују Законом (израда процена ризика, планова заштите и спасавања, уплате новчаних средстава у Буџетски фонд за ванредне ситуације итд.).

Међутим, анализом ефеката примене Закона, уочена је потреба за изменом и допуном појединих норми, како би се на што бољи и ефикаснији начин достигли циљеви који су се желели постићи његовим усвајањем.

Измене се односе на проширивање овлашћења штабова за ванредне ситуације на свим нивоима, чиме би се успоставила Национална платформа за смањење ризика од катастрофа, у складу са Хјого оквиром за деловање (Hyogo Framework for Action – HFA), инструментом Уједињених нација, који је установљен током Светске конференције о смањењу ризика од катастрофа 2005. године и који представља смерницу свим државама потписницама за изградњу ефикасног система управљања ванредним ситуацијама.

Основна препорука државама потписницама Хјого оквира је формирање одговорног тела (Национална платформа за смањење ризика од катастрофа) у којем ће бити заступљени сви кључни актери, односно субјекти, који могу бити од значаја за систем заштите и спасавања, непосредно или посредно (било да својом функцијом могу утицати на доношење одлука, било да су руководиоци стручних служби које се могу ангажовати за одговор на ванредну ситуацију), представници јавних служби и други, чија је улога у овом домену значајна. Поред тога, такво тело мора да буде овлашћено да актима које доноси у оквиру свог деловања може благовремено да изда наредбе за реаговање, док у периоду редовног заседања може својим одлукама и препорукама да учествује у креирању система заштите и спасавања.

С обзиром да је Законом већ било предвиђено формирање тела у којима су заступљени субјекти носиоци система заштите и спасавања, односно кључни актери политике смањења ризика од катастрофа, у складу са Хјого оквиром за деловање, било је потребно проширити њихова овлашћења, како би се у потпуности усагласило национално законодавство са наведеним документом Уједињених нација.

Из наведених разлога, Предлогом закона о изменама и допунама Закона о ванредним ситуацијама предвиђено је проширивање овлашћења Републичког штаба за ванредне ситуације, чиме ће се постићи да овај штаб буде

национално тело за координацију, руковођење и управљање ванредним ситуацијама.

У циљу спровођења Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области хуманитарног реаговања у ванредним ситуацијама, спречавања елементарних непогода и техногених хаварија и уклањања њихових последица („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 10/10), овим изменама и допунама предвиђене су надлежности хуманитарног центра у обуци и оспособљавању снага за заштиту и спасавање. Формирање хуманитарног центра на територији Републике Србије предвиђено је у члану 4. наведеног закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предлог закона о изменама и допунама Закона о ванредним ситуацијама састоји се из 26 чланова. Њима је углавном обухваћена редакција појединих норми, мањим изменама, којима се не мења суштина постојећих одредаба, већ се њима само на сврсисходинији начин регулише однос њима успостављен.

Суштинске измене обраложене су у претходној тачки Образложења.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТА

За спровођење овог закона није потребно издвојити посебна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење Закона у смислу члана 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 52/10 и 13/11) предлаже се зато што би се његовим недоношењем могле изазвати штетне последице по живот и здравље људи, безбедност земље и рад органа и организација.

Анализа ефеката примене Закона након формирања штабова за ванредне ситуације, указала је на неопходност проширивања овлашћења ових тела у циљу изградње ефикасног система управљања ванредним ситуацијама. Свако наступање ванредне ситуације дефинисане Законом о ванредним ситуацијама могло би да изазове проблеме у управљању и руковођењу одговором на исту.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Који проблем се решава законом?

Успостављање Националне платформе за смањење ризика од катастрофа, кроз проширивање овлашћења образованог Републичког штаба за ванредне ситуације, којом се дефинише систем непосредног руковођења у ванредним ситуацијама.

2. Који циљеви треба да се постигну доношењем закона?

1. Обезбеђен адекватан нормативни оквир интегрисаног система заштите и спасавања, усклађен са међународном регулативом.

2. Успостављена Национална платформа за смањење ризика од катастрофа, као национални механизам за управљање у ванредним ситуацијама.

3. Унапређена функционална сарадња субјеката система заштите и спасавања, на националном и локалном нивоу.

3. Зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема?

Зато што су напред наведени проблеми уочени у току примене Закона о ванредним ситуацијама, и с обзиром на то да је реч о областима које су дефинисане на законском нивоу, могу се изменити једино изменама и допунама наведеног закона.

4. На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Могу се уочити три групе субјеката на које ће, непосредно или посредно, утицати решења садржана у закону:

1) грађани Републике Србије, кроз повећану сигурност живота и материјалних добара;

2) сви привредни субјекти (привредна друштва, предузетници, јавна предузећа, друштвена предузећа), као и други субјекти (физичка и правна лица, удружења грађана и други облици организовања), тако што ће им се омогућити испуњење обавеза из области заштите и спасавања у ванредним ситуацијама дефинисањем њихових права, обавеза и одговорности;

3) државни органи и организације – боље уређивање међусобних односа и рада, као и ефикаснији сервис Министарства унутрашњих послова према грађанима и правним лицима.

5. Које су обавезе чија ће примена изазвати трошкове грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Предложеним изменама нису утврђене обавезе које могу изазвати трошкове грађанима и привреди.

6. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Закон о ванредним ситуацијама за предмет има заштиту грађана од непредвиђених несрећа које за последицу могу имати губитак људских и живота и уништавање приватне и јавне својине, па су услови у којима постоји развијен систем заштите и сигурност у ефикасно реаговање на све ванредне ситуације свакако афирмативни за све врсте привредних активности, посебно за оне привредне субјекте којима је у оквиру делатности коришћење или транспорт средстава за рад високог ризика.

7. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Доношењу Закона претходила је процедура установљена позитивним националним прописима, те су све заинтересоване стране имале прилику да се обавесте и изнесу своју перцепцију предложених решења.

8. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили циљеви доношења закона?

Основни циљ доношења Закона остварује се правилном применом свих одредаба у њему предвиђених, тј. поштовањем права гарантованих субјектима система заштите и спасавања и испуњењем њихових обавеза.